

Szerkesztőség:

Kazinczy-utca 1. szám, földszint balra. Bérmentetlen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el. Kéziratokat vissza nem küldünk. Kiadóhivatal: Petőfi-utca 1. sz. (Ungerleider Albert könyvnyomdájában.) Hirdetések díjszabás szerint. Egyes szám 5 kr., ünnep- és vasárnaputáni szám 3 kr.

ARADI KÖZLÖNY.

Politikai, társadalmi és közgazdasági napi lap.

Megjelen hétfőn és ünnepek után is. Előfizetési árak: Helyben hához hordva. Egész évre . . . . . 12 ft Fél évre . . . . . 6 ft Negyedévre . . . . . 3 ft Egy óra . . . . . 1 ft Vidékre postán küldve: Egész évre . . . . . 14 ft — kr. Fél évre . . . . . 7 ft — kr. Negyedévre . . . . . 3 ft 50 kr. Egy óra . . . . . 1 ft 20 kr. Hirdetések helyben fizetendők. Százalékot nem adunk.

Kormányválság Romániában.

Arad, március 5. A napokban jött a híre, hogy elfogtak egy romániai országgyűlési képviselőt Jassy mellett. Két esztendei börtönrre volt elítélve felségsértésért és az elől külföldre menekült. Ez egész divatban van Romániában. Olykor még gyűjtenek is az illetőnek, hogy a felségárulás bűnét akár semmittevésével bünhődje meg, nagy kényelemben s rendesen Párizsban. Ebben az évben, február elején voltak azonban a választások Romániában és a kérdéses királysértő képviselőt újra megválasztották. Ez bizva a román kamara jóindulatában, hogy majd igazolja a választást és így képviselői joga megvédi a zaklatástól, a napokban visszatért Romániába. De az első határ állomásán elfogták és vasba verték. Ha a kamara nem igazolja, — a mi valószínű — kérelhetetlenül leültetik vele a két esztendő. A román kormány nagy szigort fejt ki e téren és elakarja nyomni végleg a minduntalan felbujánzó anti-dinasztikus mozgalmakat, miket a romániai ellenzék istápol.

visszalépése ily körülmények közt lehet meglepő, de egyáltalán nem jelenthet Románia belpolitikai életében lényeges változást. Annál kevésbé, mert lehetetlen feltételezni a királyról, hogy egy olyan ellenzékkel alakítsa meg új tanácsadót, mely anti-dinasztikus üzemekkel csak legutóbb is nagyban kompromittálva volt. A koronához nem szoktak petrolikorok közel eresztieni. Hogy Károly király sem gondolkozik másként, azt rendkívül világosra magyarázza az a körülmény, hogy a Brătianu kabinet visszalépése után: Ghika Demeter herceget hívta meg tanácskozársra. Ghika hercegről tudva van, hogy míg egyfelől a román szenatus elnöke, addig másfelől a konzervatív Catergikormány idején a kamara elnöke volt, Brătianu 1876-iki kormányra jutása előtt. Politikájá a leghazafiasabb román politika és az ő indítványára — szavaztatott meg 1878-ban az a határozat, hogy Románia tiltakozzék: minden román területnek Oroszország részére való átengedése ellen. Így hát elég bizonyíték, megnyugvás van arra nézve, hogy a román kormány nem fog az ottani politikai svihákok kezébe kerülni, a kik még egy olyan alkotmányos fejedelem ellen sem állanak izgatni a nép között, mint a mostani. Ez elemek kormányra jutása öngyilkosság volna Románia alkotmányos életére. De nem is ez az, a mi bennünket közelről érdekel e kormányválságnál. Románia belpolitikájá csak közvetve érint bennünket. A mennyiben a külügyi helyzetben nem változtat és a mennyiben a monarchiánkkal függőben lévő kereskedelmi viszonyokra nem lesz-e káros hatásra az új kormány. Erre most, határozott választ senki sem adhat. De a mennyiben a király első lépése — Ghika herceg meghívásával — megnyugtat Románia belpolitikai életére nézve, annyiban nyugodt reménytel nézhetünk a román kormány-

válságnak külügyi viszonyunkra vonatkozható átalakulásai elé is. S ebben a főbiztosíték itt is a korona bölcsességében rejlik. — A szabadkai választásról — melynek lefolyásáról táviratunk tegnap már tudósított, még a következő részletes tudósítást közölhetjük: Antunovich József dr. és Törley József szabadkai jelöltek közt óriási érdeklődés mellett indult meg a választási küzdelem. Antunovich kezdettől fogva előnyben volt. Mindkét párt óriási erőfeszítéssel küzdött az utolsó órákban. Hét órakor Antunovichnak már 300-nál nagyobb többsége volt. Egy negyed nyolozkor leszavazott 1708 választó. Antunovich kapott 1020, Törley 688 szavazatot. A rendet sehol sem zavarták meg. Nyolcz óra 10 perczkor Antunovichnak 1030 szavazata, Törleynek 740. Horváth Móricz választási elnök esti 9 óra 35 perczkor kihirdette a választás eredményét, mely szerint Antunovich József dr. 1040 szavazatot, Törley József pedig 759 szavazatot nyert. Az eredményt Antunovich híve nagy lelkesedéssel fogadták, míg Törley pártja eszmében szétesett. A választók összes száma 2243; ezek közül 444-en tartózkodtak a szavazástól. A zár óra kitűzése után Törley táborában némi izgatottság mutatókozott, minek folytán 7 óra körül a készenlében álló katonaságból egy század gyalogság és két század huszárság a választás színhelyére rendeltetett.

SOMSSICH PÁL. 1811-1888.

Arad, március 5. Alig kezdtük meg harmadik hónapját az évnek s már a harmadik országos gyűlését. Közéletünk legjelesebbjei közül rövid, időközökben hárman álltak ki: Senyeyi Pál, Ghyczy Kálmán s most egy hétre reá Somssich Pál. A két nemes ellenfél szinte egyszerre költözött el. A kiegyezési tárgyalások alatt a balközépi Ghyczy Kálmán momentumos beszédekben adott kifejezést aggodalmának s beszédeire rendszerint Somssich Pál felelt, a ki mester volt a rögtönzésekben s

ambícióit keresett abban, hogy közvetlenül Ghyczy után szólhasson. Husz évvel rá a mindig aggódo Ghyczy a főrendiház ugyan egy ülésében szólalt fel Somssich Pállal. Most már találkoztak az aggodalmakban s az ellenzék ünnepelte szónoklataikat, különösen Somssichét mely élesen fordult a kormány pénzügyi politikája ellen. Fényes s hazafias tevékenységben és érdemekben gazdag életét mindig a közügyeknek szentelte. Somssich Pál 1811-ben Sárdon született. Pécsét, Kolozsvárt, Pesten és Győrött végezte az iskolai pályát, különös előszeretettel tanulmányozva a klasszikus kor remekíróit, kiknek szelleme eszmékben teljes parlamenti szónoklatait több formailag is oly bevégezteké s vonzókká tette. Atyja, Miklós, maga is egyik jelése a közpályának, korán bevezette fiát a nyilvános élet sorompói közé. Mint somogyeyei aljegyző csakhamar kitunt tollával ugy, mint ékes szónoklataival, Szülőmegyéje már az 1834-iki országgyűlésre követül küldte fel. Az országgyűlés végével a helytartó tanáshoz nevezettven ki, széles körben nyílt alkalma érvényesíteni kiváló tehetségét. Az 1843-iki országgyűlésen már mint Baranyamegye követe, a konzervatív párt egyik vezére volt. Erős érvelés, nemes modoru beszédekben mérkőzött meg Kossuth lángszavú szónoklataival. Válasz föliirati javaslata, melyet az ellenzékkel szemben benyújtott, emlékezetes vitát idézett elő. A márciusi napok elkövetkeztével, a szabadságharc kitörésével, midőn eszméit s elveit az események tülszárnyalták, visszavonult, hogy a reakció legszomorubb napjaiban annál erőteljesebben emelje fel ismét szavát. 1850-ben megjelent: „Das legitime Recht Ungarns und seines Königs“ című műve volt az első szabad s bátor szó a nemzet elközött jogai mellett. A Bachrendszer alatt tevékeny részt vett a szellemi és gazdasági mozgalmakban s különösen az országos magyar gazdasági egyesületben gyakran szólalt fel. Az 1861-iki országgyűlésen Somogyeye kaposvári kerületét képviselte, s egyike legkitünőbb vezértagjává lón a felirati, utóbb Deakpártnak. 1865-ben a Deák-kör elnökévé választá, a képviselőház pedig alelnöki tisztre emelte. A következő országgyűlésre Bácsmegegye egyik kerületétől nyerte a mandátumot. Somogyban az ellenzék elhódítván minden kerületet a Deak-párttól. Ez országgyűlés tanácskozásait Somssich Pál vez-

zette az elnöki székből, erélyes kezekkel teljes azonrehatatlansággal. Ősz atyja megérte azen ritka örömet, hogy mint közel 90 éves agg a ház karzatáról láthatá fiát a polgári állások legszebbikén s a meghatottságtól könnyes szemekkel hallgathatta végig széklőgláló beszédét. Tagja s elsőrendű szónoka maradt Somssich a képviselőháznak 1878-ig. Midőn a balközép szabadelvű párttól olvadt össze a Deak-párttal, Somssich is tagjává lón annak, de az új közgazdasági kiegyezés megszavazását nem tartotta meggyőződéssel összegezethetőnek. A kiegyezési viták az ellenzék soraiban találtak őt. Ez alkalommal tartott bebeszédében hazafias melegséggel szólalt fel azon szükkeblüss ellen, melylyel a monarchia máik állama hazánkat a gazdasági élet terén megbénítani törekszik. Elképedve vonult vissza a politikai élettől Somssich ez országgyűlés végével. Akaratán kívül fellépett ugyan pártja az egyesült ellenzék régi somogyi kerületében, de a szélsőbal jelölté lett a győzelem. A következő években kizárólag a társadalmi tevékenységnek élt, melynek terén nem kisebb érdemek fűződnék nevéhez. A kaposvári gimnázium újra megteremtése az ő áldozatainak s buzdításainak eredménye s szülőmegyéje általában igen sokat köszönhet e nagy fiának. A gazdasági egyesületekben, az upon alapított gazda-körben, első rangu hitel- és pénzintézetünk s legelőrevalóbb anyagi vállalatunk körül, mint azoknak egyik legbefolyásosabb intéző tagja vagy elnöke, üdvös és közhatalu tevékenységet fejtett ki. A hol közszél vagy közrésztvért érdemlő szerencsétlenség apellált a hazafias áldozatkészségre, ott mindig az első között találkoztunk Somssich nevével. A szeptedi katasztrófa alkalmával is a nemzet vagyonosabb fia közül első nyitotta meg az adakozások sorát ezer forinttal. A főrendiház újjászervezése után Tisza miniszterelnök ajánlatára (Ghyczy Kálmánnal egyidejűleg őt is kinevezte ő Felsőge a főrendiház tagjává s több ízben fel is szólalt, ellenzéki álláspontot foglalván el. Erőteljes férfi volt s mindenki atyja nagy korát jósolta neki, de tíz nappal ezelőtt meghalt s a betegség rohamosan sirba döntötte. Már alig-alig maradnak azok közül, kik még a 48-éltől nagy időkbén kezdték a közpályát s fényes tehetségeikkel s törhetlen hazafiságukkal a nemzet oslópai voltak a nehéz küzdelemben. Az ő példájuk világitson az újabb nemzedékek, módja mindenkorra elégséges lett volna őt megkülönböztetni a rablókól, kik a hegyeket nyugtalanították. Azonkívül ösmerte a barát mivel nevé szolgált: valami titkos zéjla lehetett vele, mert sem meg nem ölte, sem ki nem fosztotta. A nagy tíz ziványok addig nem szoktatták az utasokat anyai udvariasságra s Crappadó báró azon tételődött, hogy vajjon minő titokzatos tervnek fog eszköze lenni? Szerencsésjére természetes jó kedvénél fogva nem igen volt hajlandósága a mély gondolkozásra és ez a töprengés sem tartott hosszan. — Végre — szól — ez a Youang talán csak tébolyodott, ki azért prédikál, hogy két eltévedt bárányt vissza vesszen az Isten útjára. E prédikációk kétségkívül uszony unalmasak, de ha sőt hussal és elégséges bormenyiséggel akarja fűszerezni, lesz bátorságom végig hallgatni. . . . Külömben még idő van rá gondolni, ha egyszer odaig jöttünk. . . . E közben egy tölgyerdőbe érkeztek; a hold róvid idő óta tűnt fel az égen és szelid, szőke fénye a felombokon keresztül kandikált. Mindenfelől a legnagyobb csend uralkodott, nem hallatszt egyéb az emberek és lovak lopogásánál. Egyszerre a nagy hallgatás közepett egy hang, egyházi szoltárt szavazlatott: 1. Ezért szoltam svivem mélyében, elmegyek és időmnek legjavát a gyönyörben életem. De beláttam, hogy ez is csak hiúság. 2. Miként tövedést visszautasítam a nevetést és az örömhöz ekként szólók: miért szedtlé rá? 3. Lelkembén felfogadtam, hogy testemtől a bört megvonom és szívemet a bölcseségnek szenteltem és hogy lemondok a balságsgokról. 4. Magasntos művemet befejeztem: hajlékot emeltem. 5. Ez szőlőmet ültettem kerteket és gyümölcsösöket áptaltam és a fáknak minden fájából neveltem egyet. 6. Volt szolgám és szolgádom; nem tagadtam meg szememnek semmi kívánságot, nem gátoltam szívemet, hogy az élvezet minden kéjét ne izleljem. 7. Es midőn kezem művére visszatökinték és a munkára, melyen dolgoztam, mindenben csak hiúságot és lelki gyötrelmet találtam és arra jöttem, hogy minden mlandó a nap slatt. (Folytatása következik.)

Az „ARADI KÖZLÖNY“ tárczája. (Március 6.)

Bodokiné asszony. — Az „Aradi Közlöny“ eredeti balladája. — Bodokiné asszony, hová úgy sietve? „Jaj! galambom, édes, baj van a szivembé! Viruló virágom, gyönyörű leányom Oda haza fekszik a halálos ágyon!“ . . . Bodokiné asszony törvény elé megyen, Törvényudól urak, aldatással kérem: Az én leányomat valaki megölte. Igazságot nékem a nagy teremőre! Bodokiné asszony haza felé szalad. Viruló virága elhervadt az alatt! Hiába öntözi könyveinek árja. Fel nem ébred többé egyetlen leánya! Eljönnek a bírdk kevés idő múltán, Veszélyt tesznek a dermedő hullán. Az orvos felmetszi, mint elő van írva. De a halál okát fellelni nem bírja. Bodokiné asszony váltig mondogatta: „A betegségnek még nyoma sem volt rajta! Nem esett az másképp, itt gyilkosság történt. . . . Tegyenek jó urak, oh! tegyenek törvényt! . . . Nem lehet jó asszony, gyanu kit sem terhel, Ilyesmi megcsik gyakran az emberrel! . . . Maradjon kigyjelmed idehaza ében, Hej! mert az igazság kiderül a végén! . . . Bodokiné asszony temetésre készül. Várja a bűntetést az isten kezétől, S míg csöndesen alszik odakint leánya, Keresi a gyilkost, de hát nem találja! Elrejtült az idő. . . a gyászú lejtára Bodokiné készült fel lakodalmára! Az ő szive ma már boldogságot ér, Kire hálót vetett, ahhoz megym férjhez! Egybegyül a nésmép . . . a muzsikusz játszik. Egyedül még csak a völgyéni híányzik! „Jaj istenem, hátha valami baj érte. . . . Menjetelek szolgáim azonnal elébe! . . . El is megy a küldött. . . visszajön lángeve Bodokiné asszony erőt a szivembé! „Mi történt oh mondjad, bár akármí érjen! „Ott fekszik a padlón völgyényed vérben! . . .“

„Mít tettél az égre?“ . . . „Amít tennem kellett! Boldogtalan lennék a te szíved mellett. . . . Ma egy év szállt a sirba lángod értém. . . . Feledésem keblében mit — neki . . . igértém!“

Bodokiné asszony, gyászban feketében, Hangos kacagással törvény elé megyen. Tekintetes urak! . . . ítéletem várom, Elcsalva kedvesét, én öltem meg lányom! Seyfried Ernő.

A CZIGÁNY-LEÁNY (6 folyt.) (Franciaia regény.)

— Az „Aradi Közlöny“ számára fordította: — Dr. WATTMANN PHILÓ. III. FEJEZET. De alig hogy néhány lépést tett, a báró intett neki, hogy álljon meg. — Mi az? — kérdé balkan Antal. — Pzt! . . . nézz oda. — Merre? — A sürlőségbe! — Ott vagyok. . . . — Látd? . . . — Ugyan mit? — Két villogó szemet, melyek ránk tekintenek. — Valóban. — Nyujtsd ide pisztolyaimat. — Itt vannak. — Jól van! Töltsd meg a teiedet és kövess! Az ur és a szolga farkasléptekkel haladtak előre, görnyedt háttal, a hely felé, merről a két szem villogott. Az nt szelére érvén, megállottak és két golyó repült egyszerre a rezeélyes hely felé. Egy percze a füst elvakítá szemeket; de mihelyt ez szétesett és a hogy a hold halvány fényénél a lóvés hatását megvizsgálhatták, különös látvány tárult eléjük. A két szem eltűnt, de tíz lépésre tőlük öt magas alakú legény állott, kezükben puskákkal. — Az őrdögbe! . . . kiáltott fel Crappadó báró ennek látára, csak egy vadállatot szándékoztam lelőni és ime ötöt riasztottunk fel. . . . Bosszul áll a dolog! Azután Antal felé fordulva érzéketlen hangon mondá:

— Se baj, s e közben elsőtűt pisztolyát ővébe oszaltta, — ki tudja, talán rabló uramiók lesznek oly udvariasak, hogy mielőtt megölnek, megvacsoráztatnak? Jökdedvén oda fordult ahhoz, ki a csapat főnökének látszott. Ördögös egy fickó volt ez; legalább hat lábnyi magas, állatszerűel ruházva, fogig feltegyervekde és ajkai tömött bajuszszal elrejtve. Oldala mellett nagy tajtájú farkas tartózkodt, hosszú ormánnyal és sovány oldalbordákkal. Ejjel látva, ez a thémény nem igen hatott volna valami kedélyesen. De Crappadó érzéketlen volt a félelem iránt, nem először találta magát ily válságos helyzetben. — Nos hát, — mondá ellenfelének — mivel már hatalmában vagyunk, inasom és én, méltóztatnék velünk tudatni, mit szándékosz velünk tenni? — A haramia szélesen meghajtá magát: — Az embert sötétecsék környezik — felelt lassu, nyomatékos hangon, — és tudja-e a ma, mit mivel a holnap? Crappadó csodálkozva nézett a beszélőre. — A mit ön mond barát, némi igazsággal bír, de megengedjen, ez nem egyebb mint felelettel feleletre válaszolni és a jelenlegi helyzetben, nagyon költelezne. . . . A rabló újra meghajtá magát: — Minden dolognak meg van a maga ideje, — folytató ugyan azon hangon — megvan a születésnek az ideje, éppen ugy, mint a halálnak. — Valószínű. — Láttam már a szolgálkat lóháton, és a hercegeket gyalogolni szolgálk mellett. — Én is. — A föld nem szünt meg rosszat termelni, és Isten büntetni akarta. — Azt lehet tapasztalni. . . . — Az emberek romlottak. — Kevésbé mint az asszonyok. — De a megbosszulás közelg. A filizsteusok megsemmisítetnek és az Isten országa eljövend. . . . Amen! Crappadó türelme fogytán volt; ez a puritanok tetszeni akaró haramia kezdett nagyon különösen hatni az idegeire és végre is nem volt az az ember, ki sokáig tudott volna e fajta titokzatoságokat eltűrni és székeségnek látta félbeszakítani a sok bölcs mondatot, melyek végtelenül hosszabbították a különben is kellemetlen helyzetet. — Lásunk egyebet is, — szóló végre ingerült élnécséggel, — remélem, érdemes

mely hivatva van e küzdelmet befejezni s a nemzet jövőjét biztos alapokra fektetni.

Somsich Pál — mint egy budapesti táviratunk jelenti, ma, hétfőn reggeli 8 óra körül halt meg.

Már a szombatjait nyugtalanul töltötte és vasárnap délelőtt oly rosszul volt, hogy a család többé nem várhatott a házi gyónató megérkezéire, kit táviratilag kérték a beteg ágyához. Ezért Somsich régi barátja Samassa egri éresek fél 12 órakor titkára segédletével ellátta a beteget a haldokló szentségével. Somsich az egyházi aktus alatt folyton eszméletlenül volt a végeztével láthatólag megkönnyebbült.

Tanügy.

Nő-nevelők szövetsége.

Arad, márcz. 5.

Az „Aradi Nőnevelők köre“ legutóbbi ülésében elhatározták, hogy létezéséről és működéséről értesíteni fogja körülbelül hazánk minden nagyobb nőtanítóterületét oly czélból, hogy a nőnevelés terén működőket hasonló tőmörülésre hívja fel és hogy így kapcsolatot létesítsen az ország különböző vidékein fennálló nőnevelők körök között. A kibocsátott körlevél így hangzik:

Tisztelt Kartársnók!

Az alkalmazásban levő tanítónők száma már most minden városban annyi, hogy ugyancsak az ő közelemben van letéve a nőnevelés ügye. Eddigélég mi tanítónők csak szemléltői voltunk a saját ügyünk fejlődésének és megelégedtünk azzal, hogy végre-hajtottuk az országos és helyi rendeleteket a mint azok a férfiakból álló hatóság részéről ki lettek bocsátva. Tapasztalhattuk már mindnyájan, miszerint az intézkedések és rendeletek nem igen voltak tekintettel a nőnevelés természetére. Hiszen a magas minisztérium is csak a múlt évben kezdette meg a leányiskolákat úgy szervezni, hogy a nőnemek és hivatalának megfelelően. A helyi hatóságok azonban még kevés érdeket tanúsítottak és részben és nem igen tesznek különbséget intézkedéseiknél és rendeleteiknél, mi és leányiskolák között.

De nem is csoda. Senki sem figyelmeztette még arra, miszerint a leányiskoláknak külön feladatuk van, nekik külön felszerelés és berendezés kell, nekik mások a tervet és órateret beosztani és feldolgozni, mint a fiú iskoláknak. És mivel tanácsadójuk nem volt, nem lehet őket a dolog felismerése miatt elélti.

Mi tanítónők ez ideig kevesen voltunk egy-egy helyben, mint egy-egy vidéken is. Ha ismerték is a hiányokat, nem igen szólalhattunk fel, nehogy félreértessünk, nehogy azt mondják: „Istentek is csak valami különösöt kívánunk magunknak. De most megváltozott minden. Sokan vagyunk, úgy helyenként, mint vidékenként, és a mag. minisztérium is utat tört lefutva törvényeivel arra nézve, hogy a leányiskolák természetüknek megfelelően szerveztessék, és abból következőleg, hogy a tanítónők valamint a nőnevelés foglalkozó egyének eljuttatjanak, mozogni kezdenek és saját ügyükben együttesen, — tanácskoznak, ott a hol, akkor a mikor — szót emeljenek, felvilágosítást adjanak, tanácsot szolgálnak.

Mi aradi községi, állami és magán nőnevelők már 3 év előtt tömörültünk, hogy a magunk körében, a magunk ügyében tanácskozzunk, határozzunk és körvonalazzunk. „Aradi nőnevelők köre“ czimű működtünk jelenleg. Tanácskozmányaink igen élénkek, szülők is gyakran szép számmal tisztelnek meg bennünket megjelenésükkel. Megállapodásaink gyakorlatiak, úgy, hogy midőn azokat kerényen alakjában a hatóság elé terjesztjük, valamennyi figyelemben részesült, a legtöbb helyeslére talált, egy néhány azonnal életbe lett lépve, és többekre nézve ígéretet kaptunk, miszerint új iskolák berendezésénél alkalmazásba fognak vétetni.

Három évi működésünk és megállapodásaink sikere most már annyira bátorít, miszerint vidékünkön levő kartársainkat — amennyiben egy helyen nagyobb számban működnek — létezésünkről tudósítsuk, és őket felvilágosítsuk, közleljünk saját körünkben egymáshoz, alakuljanak körre és beszéljék meg maguk között, mi teendőjük volna a saját ügyükben, és abban mi hivatalos kötelességek. — Látni és tapasztalni fogják, mint mi is látjuk és tapasztaljuk, hogy ekként a tanítónői tekintély növekszik, s hogy működésünk általánosan a hatóság és szülők részéről több figyelemmel és méltánnyal lesz kísérve.

Hogy tudják azonnal magukat mihez tartani, elmondjuk azt is, miszerint alapszabályaink és tanácskozási szabályaink nincsenek. Tanácskozmányainkat szabályozza az illem és alapul szolgál: a törvény, a tanterv, a tanítványok élete, módszerek, és az iskolai berendezések kérdései. Elnököket és jegyzőt a magunk köréből választunk. Választmányunk nincs, közösen ülésünk, és meghívást kap minden községi állami és magán nőnevelő, legyen az férfi vagy nő, és azon kívül a szülőknek is azon része, kik a tanügynek és a tanítónők ügyének barátai.

Tisztelt kartársnók! Nagyon örvendülnék, ha működésünk önkéntes méltánylása találna. Nagyon örülnénk, ha ezen barátságos tudósításunkból bátorságot merítve, önálló tanácskozmányokat szerveznenek. Nagyon örülnénk, hogy példánk nyomán haladva, ugyanoly eredményre és még többre is jutnának, mint mi itt Aradon. Nagyon örülnénk, ha önkéntes közösködésük lépünk és egymásnak kölcsönösen értesítésére

adhatnák, mi örömmel, bánattal, közölkésünk és sikerünk van, ha kölcsönösen tudósításunk egymást arról, milyenek a helyi viszonyok? mennyire fejlődött a leánynevelés? és melyek ott helyben a legfontosabb tanügyi kérdések? Nagyon örülnénk végre, ha 2—3 vagy több vidéki „nőnevelők körével“ szorosabb kapcsolatba léphetnénk s hogy így működésünk a helyi érdek körén kívül, általános érdeket is keltene, mi javára szolgálna a hazai vidéknek és idővel talán az egész hazának is. Hogy mi tanítónők ily nemű működés által szemléltetjük, erkölcsileg sokat nyerünk, az bizonyos, és erről biztosíthatjuk is tisztelt kartársainkat, a mi tapasztalásunk szerint.

Fogadják kedvesen ezen sorokat, melyeknek czélja egy részről önéket tudósítani arról, miként működünk mi a nőnevelés érdekében Aradon másrészt pedig hogy önéket bátorítsuk hasonló eljárásra. Ne vegyék rossz néven barátságos közlelésünket, mert minket a jó szándék vezérel és azon hit, hogy eléppéssel önének és a tanügynek szolgálatot teszünk.

Kérjük tisztellettelen, jöjjenek össze legalább egyszer beszélgetni a mi soraink felett, aztán szíveskedjenek minket elhatározásukról értesíteni. Fogadják végül kartársi üdvözlőnk. Az aradi „Nőnevelők köre“ nevében és annak határozatából:

Boros Janka, Hanthó Ilona, elnök, jegyző.

Külföld.

A helyzet. Budapestről jelentik, hogy egy tekintélyes politikussal, a ki Kálnokyhoz is közel áll, volt beszélgetése Budapesten a Wiener Tagblatt levelezőjének. Ez következőleg nyilatkozott:

Oroszország mostani diplomáciai lépése, az után, hogy több százezer katonát koncentrált a határon, úgy veszi ki magát, mintha valaki nagy tengeri útra készül és végre egy kis papír-csónakon akar indúlni.

Oroszország igen jól tudta, hogy ez a lépés hiába való, mivel Törökország még az európai hatalmak megegyezése esetén is nehezen határozna el magát arra, hogy Bulgáriában egyenlenséget szítson.

Németország hozzájárulása pártatlanság ténye volt, míg Franciaország mindenestre többet akart ezzel dokumentálni. Nevetséges leendett, ha Ausztria-Magyarország csatlakozott volna a lépéshez. A nagykövetek konferenciáját egy oldalról sem vették föl és nem is fog létrejönni. Oroszországnak lépése a portánál a képmutatás erős jeleit viseli magán. Mindenféle szorongattatva, megtette ezt a hiányos lépést Konstantinápolyban, hogy mondhasa: engedtem a hatalmak sürgetésének, megtettem a helyzet megoldására az első lépést. Mivel ez eredménytelen maradt, azt kívánja, hogy Ausztria-Magyarország közölje Bulgáriára vonatkozó véleményét.

Monarchiáknak nem kell megmondania, mint adassék meg a bolgár kérdés; azt akarja, hogy rendes békés viszonyok legyenek Bulgáriában, mint jelenleg; mindekelőtt azonban elhárították akarja tudni határainak az oroszok által való fenyegetését. Azért Ausztria-Magyarországban még mindig hiszik, hogy háborúban kell kitörni. Ez végre kívánt czélhoz fog vezetni. Oroszország élére állította a dolgokat, nagyon messze merészkedett előre, nem térhet már vissza s vakmerőségének következményeit drágán fogja megfizetni.

Legujabb posta.

Az orosz presszió és Bulgária. A Reuter-ügynökség jelenti: Minthogy a német nagykövetség, mely az orosz kormány kívánságát újabbban is támogatta, erősen nyomást gyakorol a portára, utóbbi hajlandó volna felszólalást tenni Szófiában, azonban az orosz javaslat tartalmának jelentékeny enyhítésével. A bolgár kormány erről értesült és utalva arra, hogy Bulgáriában a nyugalom fenntartásáért felelős, arra kérte volna a portát, hogy őt a jelenlegi rendnek Bulgáriában való fenntartásánál támogassa. E felelősség kényszeríti a bolgár kormányt azon kijelentésre, hogy kénytelen volna, esetleg a porta bármilyen felszólalását visszautasítani, mely Bulgáriában a dolgok jelenlegi rendjét és nyugalomát a legkisebb mérvben is zavarhatná. Biztosan állítják, hogy a porta Bismarck Herber londoni küldetésének eredményét bejárja, mielőtt határozatot hozna.

NAPTÁR.

Márczius 6. Kedd. Rom. cath. naptár: Erigyes h. Prot. naptár Frivoiin. Görög orosz naptár (feb. 23.) Polypkar. Nap két óra 32 perczkor. Nap nyugszik 5 óra 51 perczkor. — „A Költő könyvtár“ kedden és szombaton délután 3—4 és pénteken délelőtt 11—12 óra közt használható.

„ARADI KÖZLÖNY“

(Megjelen minden nap.)

Előfizetési feltételei.

Helyben házhoz hordva:

Egy évre . . . . . 12 frt — kr
Fél évre . . . . . 6 —
Negyed évre . . . . . 3 —
Egy órá . . . . . 1 —

Vidékre szétküldve:

Egy évre . . . . . 14 frt — kr
Fél évre . . . . . 7 —
Negyed évre . . . . . 3 —
Egy órá . . . . . 1 — 20

Vidéki t. előfizetőinket kérjük, hogy az előfizetési díjakat mielőbb beküldjék, nehogy később, hogy a lap pontos expedicióját fenntartás nélkül teljesíthessék

„Aradi Közlöny“

kiadóhivatala.

HIREK.

Arad és Vidéke.

Pulszky Ferenc Aradon. A kereskedő Ifjak társulata immár teljesen összeállította a programot, melylyel a kiváló férfiak lejövetelét és körünkben leendő tartózkodását minél ünneplésebbé emelni óhajtja. Az eddigi megállapodás szerint Pulszky nejjével f. hó 14-én délután 4 órakor érkezik a rendező társulat küldöttségének kíséretében Aradra. A pályaudvarban ünnepélyes fogadtatás a kereskedőifjak társulata és a honvédegyület által. Ezután a vendégek elszállásolása a fehérkereszt szállodába. Ugyanannak nagyteremben pontban fél 7 órakor fogja felolvasást tartani „Régi idők böll.“ Fél 9 órakor ugyanott társasvacsera hölgyekkel a Pulszky pár tiszteleter. Minthogy a szellemes felolvasó iránti tiszteletből előre láthatólag nagy számú hölgyközönség fog társas vacsorán részt venni, intézkedett a rendezőség, hogy a vacsora után esetleg tánc következék, mi által legjobb alkalom lesz a közönségnek a páratlan szellemi vendéggel közvetlenül megismerkedni s kérének t. hölgyek egyszerű teuzai toilletben megjelenni. A felolvasásra a következő helysarak lettek megállapítva. I. rendű ülőhely 1 frt 50 kr. II. rendű ülőhely 1 frt, állóhely 50 kr. Egyletli tagok a helysarak felé fizetik. Az ülőhelyek számozva vannak s a jegyek előre válthatók ifj. Klein Mór könyvkereskedésében, tagok részére Wechsler József ur fűszerkereskedésében — Kértenek az egylet tiszlet tagjai jegyüket kiváltása iránt f. hó 14-ik déli 12 óráig intézkedni, mert azontul kedvezményjegyek sem lesznek kiszolgáltva. A társasvacserára, melyen egy teríték 1 frt 50 kr. előjegyezni lehet Maresch Gyula, Reich Béla, Knecht Lajos és Felelő János uraknál, valamint Pohl ur kávéházában a pénztárnál, Pohl Károly ur a „fehér kereszt“ nagytermét ez alkalomra a hazafias czél iránti tekintetből ingyen volt szíves átengedni.

A sorozás eredménye. Arad városa részéről a sorozás tegnap délután 5 órakor hivatalosan befejeztetett. A sorozás eredményéről a következő statisztikai kimutatás tanuskodik. Az első korosztályból a hadsereghez besorozottak 12, mint önkéntes 9, tehát összesen 21, engedélyvel távol volt 35, engedély nélkül 23, beteg 2, felülvizsgálatra rendeltetett 24, ez időre alkalmatlannak találtatott 196, mindenkorra alkalmatlannak 12, idegen helyt nyert illetőséget 2, A második korosztályból a hadsereghez besorozottak 8, önkéntes 2, engedélyvel távol van 29, engedély nélkül 14, fegyverc 1, beteg 4, felülvizsgálandó 12, ez időre alkalmatlan 121, idegen helyt illetőséget nyert 1, felszólamlás folytán felmentett 1, katonai kórházba küldetett 1, teljesen alkalmatlan 1. A harmadik korosztályból a hadsereghez 5, a honvédekhez 28 soroztatott be, engedélyvel távol volt 21, a nélkül 18, beteg 2, felszólamlás folytán felmentett 1, ez időre alkalmatlan 121. — Ezek szerint a hadjutalék betöltéséhez még 22 újonc, 14 póttartalékos és 1 honvéd szükséges.

Aradmezei közigazgatási bizottsága csütörtökön délelőtt 9 órakor tartja meg rendes havi ülését.

Jótekönyvezési hangverseny. A polgári iskolai szertár javára több aradi műkedvelő által f. hó 11-én rendezendő hatalmas hangverseny műsora már össze van állítva. Alább közöljük azt egész terjedelmében s itt még csak ismételt és a legmelegebben hívjuk fel a közönség figyelmét e hangversenyre, melyben alkalmat talál arra, hogy Arad legkitünőbb műkedvelőinek művészetében gyönyörködhessek és arra is, hogy a város első községi tanítészének felvirágztatásához hozzájárulhasson. A hangversenyt kedélyes vacsora s esetleg tánc is követi, ha a hangversenyben résztvevő közönség továbbra is ott marad.

A hangverseny műsora:

- Hoffmann Henrich: Frithgoff Symtonia 4 kére, elődják: Jakabffy Zoltánné urnő és Schonthal Gyula ur.
  - Beethoven vonós négyes. Elődják: Budits Adam, Dancs Ferencz, János BÉla dr. és Rauh György urak.
  - Rubinstein a) Asra Sohman b) Joh grelle nicht, Franz c) Im Herbst éneklí Zólyomi Jenő ur, zongorán kíséri Schonthal Gyula ur.
  - Schubert-Wilhelmy: Ave Maria, hegedűn játsza Dancs Ferencz ur; zongorán kíséri Schonthal Gyula ur.
  - Magyar népdalok. Éneklí Somlóné Vadnay Vilma urnő, cimbalmonon kíséri Kis Károly ur.
  - Gordnoka soló. Elődják Rauh György ur.
  - Beethoven Odur koncertjének Adagioja. Elődják: Jakabffy Zoltánné urnő (harmonium) Dancs Ferencz ur (hegedű) Schonthal Gyula ur (zongorán).
- Jegyek ára: Szamozott ülőhelyek az első négy sorban 2 frt, a többi sorokban 1 frt 50 kr. állóhely 1 frt.
- Jegyek előre válthatók ifj. Klein Mór és Bettelheim testvérek urak könyvkereskedésében. Felülfizetések küszönnel vétetek és hirlapilag nyugtáztatnak.

Ujonevelővizsgálat volt tegnap délelőtt a megyeházán. Elővezetett 1 köznevelési vizsgálatot márczius 10-én szombaton a Józsefvárosi vasutállomás vonatmozgatói irodájában fogja megtartani. E vizsgálatokra szóval vagy írásban lehet jelentkezni a temesmegyei kir. államépítészeti hivatalnál Temesvárott (dikasztériális épület III. emelet). A vizsgálat alkalmával a jelölteknek gőzgéptulajdonosok által kiállított s az illetékes hatóság által hitelesített bizonyítványokkal kell igazolni, hogy legalább hat hónapig működtek fűtött gőzgépnél mint segédek azon szakmában, a melyből a vizsgálatot letenni kívánják. Megkívánatik továbbá erkölcsi bizonyítvány gépkészlektől pedig még a tanuló levél.

A ományok az árva ház alap javára. Zaitsek Károly ezredes, állomásparancsnok elhunyt anyja emlékére 30 frtot adományozott az árva-ház alap javára. Ugyane czérra az aradi kereskedelmi és iparbank szintén 30 frtot adott.

A színházi sörccsarnok bérbeadása iránt a gazdasági szék tegnap tartott árverést, mely élénk lefolyású volt. Az árlejtésen legtöbbet ígért az ujaradi uradalom 4005 frttal, míg a temesvári serfőzde 3500, Marx Adolf 4000 és Wittmann Karoly 3900 frtot ígérték. Az árlejtés eredménye a közgyűlés elé kerül.

Ujra hó. Téli világot élünk egészen s a márcz. az ő havas, szeles időjárásával kuruczba a deczembernél is. Tegnap reggelre sűrű hóréteg takarta újra a földet és e tétöket s egész délelőt is esett a hó. Ha igaz van a babonának, úgy most akár egy asszony sem marad csunya, annyi telik a márcziusi hóból.

Az aradi ipartestületnek az alapszabályok V. fejezet 12. §-a értelmében f. hó márczius 4-én összehívott rendes évi közgyűlése a határozathozatalhoz szükséges tagok számának meg nem jelenése következtében megtartatott nem lévén, ugyanazon alapszabályi szakasz értelmében pénteken, f. hó 9-én d. u. három órakor lesz megtartva, mikoris s márczius 4-ikére kilátzó volt tárgyak fölött a jelenlevők számára való tekintet nélkül fogszerűen határozat hozatni. E közgyűlésre a testület t. tagjait azonnal meghívja az elnökség.

A sorozás a megyében. Eleken, mint jelezteik is már lapunkban a sorozás Takátsy Sándor dr. polgári elnökelete alatt már megkezdett s alighanem már ma véget ért. Szerén kezdődik a sorozás Pécskán, hol Páris Gábor és Pénteken Kisz Jenő, hol Ormos alispán a sorozó bizottság polgári elnöke.

Hernyóztatás. A megye alispánja már meggyezett: kibocsátotta a hernyóztatási rendeletet. A tavasz beálltával a hernyóztatás meg is kezdetik.

Elvesztett községi pecsét. Magyar-Pécska községet nagy veszedelmé ért. Elvesztett a hivatalos községi pecsét. És nem is sejtí senki is, hogy hova tűnt a nagyhatalmú sigillum. Ellopta-e valaki vagy sem. Minden eshetőségre azonban csináltatott a község egy egészen új pecsétet, mely a régiétől eltér úgy, hogy hamisítás eete nem fordulhat elő. Az új pecsét körirata: „Magyar-Pécska 1888“

Megjutalmazott tanuló. Ormos Péter alispán a magyar nyelvből jó előhaladást tett megyei tanuló megjutalmazása czéljából az erre szolgáló alapból megfelelő összegeket küldött a járási fogszolgabírókhoz, mely összegek már ki is lettek osztva.

Táncmulatság Eleken. Az Elek és vidéki fiatalok márcz. 3-án jótékonyul táncmulatságot rendezett leginkább a külszöbön álló sorozás élénkítésére. Az estély fényesen sikerült — tekintettel a vidék kevés intelligenciájára. Jelen voltak: Valkovszkyné (Al-Kamarás), Kéamaryné (Bánk), Székér Károlyné (Kétegyháza), Buczurka Józsefné (N-Kamarás), Vermes Alfrédné (M-Bodzás), Zeldesanné (Siklóvár), Hámor Lajosné, Hesz Györgyné, Fekete Péterné, stb. Kis Emma (Kétegyháza), Malokosky Rózsi és Mariska (Almá-kamarás), Szentes Aranka, Hámor Ilona, Hesz Ilona, Krusay Janka. Esti 8 órakor vette kezdetét a kedélyes mulatság s tartott reggeliző szökaféle jó kedvvel; az első négyzet 20 pár táncozta. — Takácsy Sándor sorozási polgári és Keszler h. százados katonai elnökök, úgy szintén a bizottsághoz tartozó katonai orvosok, tisztek szintén résztvettek a mulatságon. (r. l.)

Az aradi tornaegylet f. hó 10-én tartandó disztornázására és táncestélyére nagyban folynak az előkészületek s a rendezőség mindent elkövet, hogy a meghívott vendégek egy fesztelen és kedélyes mulatságban vehessenek részt. Lady patronessül sikerült a rendező-bizottságnak Robitsék Gusztávné és Sallai Béláné urnöket megnyerni s ezáltal az estély sikerét előre is biztosítani. Mint halljuk, a rendezőség kedves meglepetésben fogja a hölgyeket a táncrend által részesíteni; szóval a tornász-gárda magát meg nem adva fáradság, hogy tagjainak s a meghívott közönségnek egy minden tekintetben sikertelendő élvezetes estélyt nyújtson.

Ejjezés. Végh Rezső az aradi kataszteri felmérési hivatal doré fiatal tisztviselője f. hó 3-án váltott jegyet Pécskára Gartner Amália kisasszonnyal Gartner Antal pécskai kincstári érzés szép és kedves leányával. Sok boldogságot.

Árvízvédelem Csanádban. A köröztisza-marosi ármentesítő társulat a netán bekövetkezhető árvíz ellen a közérő azon mennyiségét, mely a gátzszakaszoknál kiszolgáló, összeíratta; s a gátzszakasz által érintett egyes községek által az összeírás adatai szerint a következő közérő lesz kiszolgáló: Szege dtől a lelei határig Lele 61 gyalog és 682 igaz közérő, Földéak 639 gyalog és 597 igaz erőt; szegedi határtól a pátfalvi határig Makóváros 3972 gyalog és 2106 igaz erőt; makó pátfalvi határtól a sárga partig Apátfalva község védelmi anyagot köteles állítani.

Az aradi kereskedelmi iparbank a szegény tanuló felsegélyezésére 20 frtot adományozott, miért is az iskolafelügyelőség köszönetét fejezte ki.

A gőzgépkészlet és kazir. fűtő vizsgálat bizottság Temesvárott a legközelebbi vizsgálatokat márczius 10-én szombaton a Józsefvárosi vasutállomás vonatmozgatói irodájában fogja megtartani. E vizsgálatokra szóval vagy írásban lehet jelentkezni a temesmegyei kir. államépítészeti hivatalnál Temesvárott (dikasztériális épület III. emelet). A vizsgálat alkalmával a jelölteknek gőzgéptulajdonosok által kiállított s az illetékes hatóság által hitelesített bizonyítványokkal kell igazolni, hogy legalább hat hónapig működtek fűtött gőzgépnél mint segédek azon szakmában, a melyből a vizsgálatot letenni kívánják. Megkívánatik továbbá erkölcsi bizonyítvány gépkészlektől pedig még a tanuló levél.

Megbűntetett bérkocsis. A 606 számú kétfogatú bérkocsi kocsisja egy a vasutról beszállított utastól a tarifaszorú 1 frt helyett 1 frt 50 krt akart kiszorolni. A rendőség ezért 10 frt bírságra ítélte s miután a tárgyalás során kiderült, hogy a gúzdájának hajtási engedély sincs, megbűntette ezt is.

Az aradi Lloyd-társulat f. hó 7-én a Krispin teremben tartandó II. társasestélye rendkívül fényesnek ígérkezik. Előreláthatólag ismét szép és nagy társaság fog megjelenni e jó hírnevű mulatságon.

Czigányháború. Kovácsházaólr írják a következőket: Cuzár János kóbor cigányt és családját a kunagotai országúton lepte meg az alkonyat és az éj. A nem szokatlan eredmény iránti közöny folytán — nem tartva sem ember — sem farkas gazdálkodástól — sorában teljes megnyugvással — hajtá fejét a tekintélyes számú fész család minden tagja éji nyugalomra. Most az egyszer azonban az egyhanu megzokott-ságot rémletesen változtatotta tette Cuzár Nyisztor pitvarosi cigány vajda, a ki kandi szemekkel és sovár kobbellal, leshől kísírte az ádozatra kiszemelt családót, melynél 50 frtnyi öszereget biztosan hinni vélte. Az éj sötét takarója alatt, el is érkezett a várvárt pillanat — a melyet vajda ó kegyelme és valószínűleg egyik valóóság belső titkos tanácsosa — nem a leghuzamosabb módon aknazott ki. Megtámadták ugyanis hit és érdeksorosaikat és egy vasdorongal csaknem halálra verve a családót, s a jelt sejtett 50 frtot magukhoz vették, s hogy tervököt egész terjedelmében végrehajták, vajda uram a kegyelemfőfőt — sikeres működéskor koronájul — egy késsel adá meg, a mely azonban az őrag poziciens túrsze körül esettolt vastag bőrtűzűben sikeresen megbőnt. A hű dadóné siralmas könyörgésére végre megelégedte vajda uram a tartára — és a jól megérdemeltnek hitt 50 frt éj díjjal bűnös felével együtt megurorva, szenevéseire hagyta a megzort családót. Devis különös kegyelme és az esdeklő telesség lélek-jelenléte — találokosságá meentette meg az őreget az életnek: mert vajda uramnak hozzá intézett azon kérdésére, hogy ismeri-e őket? az asszony tagadólag felelt, — jöliete vajda uram becses személyét határozatlan fölismerete. — Az eset feljelentése után járási fogszolgabírószék az érlyes nyomozást azonnal megkezdte.

Eszküvő. Klein Ferencz f. hó 11-én délután 5 órakor esküszik örök házszegét a pécskai izr. imaházban B r a u n Irma kisasszonnyal, B r a u n Béni pécskai kereskedő kedves leányával.

Az új-szent-annai „dalárda-egylet“ f. hó 3-án, szombaton este, saját pénztára javára, az Auer-féle vendéglő nagytermében hangversenyestélyt rendezett, mely úgy anyagilag mint erkölcsi-sz. szepen sikerült. A műsor változatos volt öszállítva és Steinler Miklós egyletli karugy vezetésével mellett több öszvező ének s vonóhangszer-darabokat, a jelenvölt disztigvált hallg. tóság sztrí tapsai között adtak elő. Jelen volt az egylet elnök Z ó r á d Ferencz is és a honoráció több tagja. Az igen szép számmal megjelent hölgyek neveiből következő szep koszorut fonta öszze tudósítók: A s z o n y o k: Zórád Ferencz, Nordroviczky Janka, Zsv. Nadroviczky Józsefné, Neupauerne, Kinzig Józsefné, Schwarzonné, Fröhlichné, Löwensteinné, Holsteiné, Steinerne stb. E s z o n y o k: Szilbererz Ginzella, Nordroviczky Mariska, Kintzig Elza, Gartner Iuska, Neupauer Róza, Scherer nővérek, Wallinger Katalin, Brück nővérek, Kinzig Nina, Weisz Lina, Fröhlich Luiza, Wertán Margit, Eich Ida, Kis Josefa, Löwenstein nővérek, Revellák Agnes, Herlin Teréz, Király Anna stb. A hangverseny 11 óra után végződött. Táncos — írja levelezőnk — nem következett, mert Sz. Annán respektálják ám a bójtöt. Így is nem egy szépségtől lányának — mint mondják — nagyon sok hamut kellett magára szórni — hamvasó szerdán! Hát még ha a bójtben táncolnának! Tehát a jól sikerült estélyről éjféli elő távoztunk még, noha tudom, nem egynek égett a padozat a labai alatt! No de türellem, rózsát terem. Majd csak elmúlik a bójt is. S mikorra a piros tojások szét lesznek osztva, fényesre lesz sűrűvá máz az Auer-vendéglő nagytermének pádimuntuma! —

Meghívó. Az aradi román lábbeli-készítő társulat vasárnap folyó évi márcz. hó 11/28. az ipartestület disztornázalatt jótékonyul zartkörű táncgyulalmat rendez. Beléptidij személyileg 50 kr. Családijegy 1 frt. Kezdeté 8 órakor. Szünet előtt 12 fiatal a „Kaluser“ táncot lejt.

A marhatudólok Aradon. A következő nyilatkozatot tették: T Szerkesztő ur! Becces lapjának márczius 3-ik számában közölte van, hogy hizomharháink tudóbeteg létszáma 19-re apadt.

Ennek ellenében kijelenthetjük, hogy ezen betegeknél tartott 19 állat között 11 darab olyan van, mely a legjobb egészségnek örvend, 8 darab pedig azon 208 és illetőleg 64 darabból ered, melyeket az állat orvosok oly alapon nyilvánítottak tudóbeteg szenvedőknek mert a testhő 38 és fél Celsius fokot ért el.

Pedig arról mindenki meggyőződhetik, hogy ezen aralon nemcsak 272 darabot, de egész mázra állományunkat, sőt az egész ország, vagy egész Európa szarvaemháit is tudó lobban szenvedőknek kellene nyilván

szon helyzetbe jutna, hogy a gyártmányok jóságáról meggyőződhetnének, a külföldi látogatók pedig igyekeznének emellett még kipihatólni azt is, hogy mely készítmények alkalmasak a kivételre.

E módon iparunk emelése érdekében nagyobb szolgálat tételnek, mint az országos kiállítások által, melyek tapasztalás szerint bizonyítást nyújtottak, Budapest, 1888. évi márczius hó 3-án. A z igazgató ság.

Fehér Miklós.

Vegyes közlemények.

Magyar vasúti kötelek. A magyar vasúti kötelek díjazás II. részének 1887. évi december hó 1-től érvényes I. füzete-ben a cs. kir. szab. kassa-oderbergi vasút Doinbrau, Jablunka, Karwin, Teschen és Trzynietz állomásaira vonatkozó díjazás 1888. évi márczius hó 1-ével, mint ezen állomásoknak az osztrák-magyar vasúti kötelek díjazás II. rész 5. füzetebe való felvétele napjától hatályon kívül helyeztetnek. Budapest, 1888. évi márczius hó 3-án. A z igazgató ság.

Szesz-üzlet. (Márczius 5.) (B.) Készárú nagyban 26.50, kicsinyben 27, hordó nélkül per 100 lit.

Budapesti gabonétözsde. (Márczius 5.)
Méréselt kinalat, jó vételkdv, 15,000 mm. jött forgalomba és változatlan áron adato-tal el. Buza tavaszra 7.05-7.06, zab tavaszra 5.30-5.31, kukorica május-juniusra 6.12-6.14, káposzta reposito, 10.50-10.62, buza őszre 7.55-7.56, zab őszre 5.66-5.67 kukorica július-augusztusra 6.09-6.11.

Hivatalos ártolyam.

budapesti áru- és érték tözsden 1888. évi márczius hó 5-én.

Magyar aranyjárdék 4. sz.	92.20
magyar papírdék 5.	82.90
magyar vasúti kölcsön	148.50
magyar keleti vasúti államkötvény 1. kib.	94.-
magyar keleti vasúti államkötvény 2. kib.	123.50
magyar keleti vasúti államkötvény 3. kib.	109.-
magyar földhermentési kötvény	104.-
magyar földhermentési kötv. záradék	103.75
Temes-bánai földhermentési kötvény	103.75
Temes-bánai földhermentési kötv. zár.	103.75
Erdélyi földhermentési kötvény	103.75
Horrát-szalvon földhermentési kötvény	103.75
Magyar szőlőszámarátsági kötvény	99.50
Magyar nyremény-sorsjegy-kölcsön	119.50
Tiszazabályozási és szegedi sorsjegy	122.75
Osztrák járdék papírban	77.50
Osztrák járdék ezüstben	78.50
Osztrák járdék aranyban	108.-
1880-iki osztrák államsorsjegy	133.-
Osztrák-magyar bankrészevény	86.-

Magyar hitelbankrészevény 268.30
Osztrák hitelintézeti részvény 268.30
Cs. és kir. arany 5.92
20 frankos arany (Napoleonud'ar) 1.02
Német birodalmi márká 82.20
London 126.90
20 markos arany 12.42

IDEGENEK NÉVSORA. (Márczius 5.)

Tücherer-szálló. Veisz Mór, könyvelő, Sziget-vár Balta Miklós, birtokos, Dombegyháza. Sedlach Rudolf, utazó, Bécs. Klics József, utazó, Budapest Jantay Gusztáv, utazó, Bécs, Tamásy Ferencz utazó, Fehértemplom. Pauer L., utazó Bécs. Hartig Gyula, utazó, Grác.

Nádor-szálló. Vaganz József, építész. Lugos. Lukácsy Géza, birtokos, Kaszaper. Pintér Gyula, jegyző, Kovácsbáza.

Aranykulcs-szálló. Schwimmer Géza, szállító. Arad. Issekutz N., birtokos, Kaszaper.

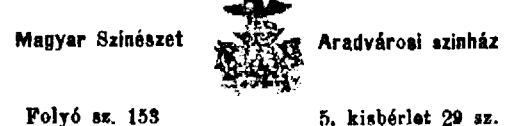
MEGHALTAK ARADON. (Február 19-től márczius 2-ig.)

Belváros; Szokoli Erzi 19 éves, hivatalnok leánya. gümökör. — Szabó Ist-ván 47 éves, vasúti lámpakezelő, gümökör. — Mangner Anna 79 éves, hivatalnok öz-vegye, tüdőb. — Bartlenzki Julianna, 5 éves, oszmadia mester leánya, torokgyík. — Hollósy Frigyes, 3 hetes, vasúti ellenőr fia, ránggörcsök.

Sarkad: Fischer József, 43 éves, körműves, tüdőbész. — Schröd Katalin, 4 éves, szatócs leánya, roncsoló toroklob. Perynyá: Dokmanov Katalin 50 éves, földész neje, vizkór

Szerdahelyiné-Prielle Kornélia

urnó, a budapesti nemzeti színház drámai mű-vésznője 3-dik vendégjátéka.

Folyó sz. 153 5. kisbérlet 29 sz.

Kedd, 1888. márczius 6-án:

A Fourchambault család.

S Z E M É L Y E K :
Fourchambault, gazdag kereskedő Bécs Károly.
Fourchambault — — — — — SZ. PRIELLE K.
Blanche, leányuk — — — — — Havas Aranka.
Leopold, fiuk — — — — — Réthey Lajos.
Lettellier Mari — — — — — Czanyuga Emme.
Bernardné — — — — — Siposné.
Bernard — — — — — Paterdy Sándor.
Báró Rastibulois — — — — — Fenyéry Mór

A KIS HADNAGY.

Operette 3 felvonásban

Felelős szerkesztő: HINDY ÁRPÁD.

NYILTTÉR. *)

Szánom vagy megvetem? Szó sincs róla — közöny. . . egy ismeretlen szemben. Lehet-e más? Fjatal ember vagyok ugyan, de nem kalandhaj-hászó Anonym leveleket nem létezőknek tekintek. Tehát vagy nevezze meg magát, vagy szüntesse be sajátos leveleit. Egyre számíthat részemről bárki is: lovgiaságra. Beláthatja azt is, hogy egy névtelen leve-lezősek, mint a nyitlertezések végtelenül nevétségek. Kivétel ezen egy esetben és azért tettem, mert irányla nem mindennapi és egy igy irni tudó valakit ismerni nem tartanám kellemetlennek. Tehát le az ál-arczoal!

*) E rovart a latt közlötökért nem vállal fele-jösséget a Szerk.

HIRDETÉSEK:

Figyelmeztetés!
Az általánosan ismert, jó hírnévknek örvendő s több oldalulag kiténtetett sósorszesz készítményem — kelendőségéncél fogva — sok utánzásnak lévén az utóbbi időben kitéve, elhatároztam, hogy azokon czimjegyeimet módosítom s arra kék nyomtatban saját házam külső alakját veszem föl, bejegyeztetvén azt egyszersmind védjegyként a budapesti iparkamaránál.

SÓSBORSZESZ
gyors nyhítést eszközöl csuzos szagatás, fagyás, fog- és fejfáj-dalmak, szemgyengeség, bénulások, zsgororok stb. ellen, de különösen a bedörzsölés, kenő-gyógymódnál (massage) igen jó hatásának bizonyult. Fogtisztító szerül is igen ajánlható, amely-nyiben a fog fényét elősegíti, a foghust erősíti és a száj tisztá, szagtalan ízt nyer a szesz elpárolgasa után, valamint ajánlatos szer a fejmossaúra is, a hajidegek erősítésére, a fejkorpaképződés megakadályozására és annak megszüntetésére. Ara egy nagy üveggel 80, egy kis üveggel 40 kr.

Védjegy 310. és 320. sz.
Használati utasítás minden üveghez mellékeltek. BRÁZAY KÁLMAN Budapest, IV. ker. Muzeum-körút 23. szám alatt.

Aradon: Rozsnyay Mátyás, Tones F. és társa, Kis István, Földes Kelemen, Schäffer Adolf, Elias Armin, Gutmann Samu, Stämpfel G., Kamenszky J., Meer Mór, Simon Károly, Duzsek F., Baumann Benedek, Illits Arzén, Bendik József, Wertheimer Vilmos, Gruber István, Popper Béla, Weiss Dávid, Faber Antal, Schenk E., Hubert B., Amtmann Lajos, Nagy Farkas Wechsler József, Marx és Fejér, Dratsay Lajos, Hödl Emil és Preisach Vilmos uraknál. 612 5-12

3656 888. 134 1-3

Arlejtési hirdetmény.
A legutóbbi jégzajlás által megrongált tal-pasi Körrös hid helyreállítási munkálatának biztosítása végett folyó márczius hó 16-án d. o. 10 órakor aradon az alispáni hivatal helyiségé-ben árlejtés fog tartatni.

A vállalat ács munkából áll, s a költségve-tés szerint, anyagokkal együtt 3918 frt 52 kr-ra van előirányozva.

Mely ezen árlejtésre a vállalkozók azon érte-sítéssel hivatnak meg, hogy bánatpénzül a ki-kiáltási ár 5 százaléka teendő le, s a vállalat elnyerése esetében 10 százalékra kiegészítendő, s hogy továbbá a szóbeli árlejtés előtt a feltételek-nek megfelelő írásbeli zárt ajánlatok is elfogad-tatnak.

Az árlejtési feltételek és műiratok a kir. államépítészeti hivatalnál megtekinthetők.

Ugyanezeu alkalommal a talpasi hidnál elő-állítandó jégtörők előállítására iránt is árlejtés fog tartatni s az erre vonatkozó műiratok folyó hó 14-től kezdve a kir. államépítészeti hivatalnál szintén megtekinthetők

Aradon, 1888. évi márczius 2-án.

Ormós, alispán.

Pályázati hirdetmény.
A m. kir. államvasutak összes szertáraiban a jelen év folyamán összegyűlendő s mintegy 10,000 darabra tehető üres hordók értékesítése céljából a f. é. április hó 7-én megtartandó ajánlati tárgyalás-ban részt venni kívánók felkértenek, hogy ebbeli 50 kros bélyeggel ellátott ajánlatukat a következő külfelirattal: „Ajánlat üres hordók megvételére 3867. sz.-hoz“ a kitűzött napon déli 12 óraig anyagszer és leltár beszerzési szakosztályunkhoz (Andrássy-ut 75. sz. a. I. emelet 51. ajtó.) benyújtani sziveskedjenek.

Az ajánlati minta és eladási feltételek, utóbbiak 15 krért ugyanott megszerezhetők vagy kívánatra el is küldetnek.

Bánatpénz képen az ajánlat benyújtását meg-előző napon vagyis ápril hó 6-án déli 12 óraig a m. kir. államvasutak főpénztáránál 500 frt készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban le-teendő.

Bánatpénz nélküli vagy az előirt mintától eltérő s a kitűzött határidőn túl beadott ajánlatok figye-lembe nem vétetnek.

Egyébként is a m. kir. államvasutak igazgató-sága fenntartja magának a jogot, hogy az ajánlatok között tekintet nélkül az ajánlott árra szabadon vá-laszthasson, továbbá, hogy az ajánlott mennyiségből tetszés szerinti részmennyiséget engedhessen át, mely esetben — ha csak ajánlatban az ellenkező világosan ki nem kötetik — ajánlattevő köteles az átengedett részmennyiséget is átvenni, s hogy végre a czel el-érésére másféle intézkedéseket is tehessen.

Budapest 1888. márczius hó.

Az igazgatóság.

155 188. gazd. sz.

Árverési hirdetmény.
A felső marosparton jelenleg Trayt-ler Antal által bérelt 14. sz. 216 30|100 és 400 □-öl; Prodano its Dóme által bérelt 16. sz. 316 40|100 és a 19. sz. 54 □-öl, Walder S. és fia és a e'ő szár-regeni tutajkereskedő társulat által bérelt 8. sz. 640 □-öl, Seider Bernát által hérelt a régi és új védtöltés által képezett szeg-letben levő 800 □-öl és végre a bulcsi uradalom által bérelt alsó Marosparton levő 1000 □-öl területű falerakó helyeknek 1888. évi május 1-től leen lő bérbeadása iránt f. é. márczius 5-én d. e. 10 órakor árverést tart a gazdasági szék.

Kikiáltási ár □-ölenkint 25 kr. ille-tőleg a bulcsi uradalom által bérelt fale-rakó helyre □-ölenkint 20 kr.

Bánompénz'ül leteendő egy évi bér-összeg 10 százaléka készpénzben vagy el-fogadható értékpapirokban.

Az árverésben részt lehet venni szó-beli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szó-beli árverés megkezdése előtt nyujtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van s ha az ajánlatottevő kijelenti, hogy az ár-verési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági szék elnökénél az árverést megelőzőleg is meg-tkinthetők.

Arad, sz. kir. város gazdasági székének 18-8. évi február hó 21-én tartott üléséből.

Kiadta
Varjassy L.
aljegyző.

HIRDETMEY.
Arad szab. kir. törvényhatósági bizottságának 3237/131. 1881. sz. a. kelt és a nagym. m. k. belügy-miniszterium 54.184.1881. sz. a. kelt intézményével jóváhagyott, szabályrendelet alapján a ház-, kert-, szőlő- és földbirtokosok és bérlők felhivatnak, hogy arukban, kertjükben, szőlőjűkben és tanyaföldjeiken található gyümölcs és diszfákról, bokrok és cserjékről a hernyófészkeket és petegyűrtüket f. évi márczius 25-ig leszedessék és azokat tüzeszélyre alkalmat nem szol-gáltató helyen elégettessék, tavasz és nyár folyama alatt mutatkozó hernyókat és hernyó hálókat mutat-kozáskor azonnal leszedessék és elégettessék.

Minden tulajdonos és bérlő felhivatik, hogy amennyibeg szomszédja a fennebbi kötelezettségének eleget nem tette azt a kapitányi hivatalnál bejelentse.

A hivatkozott szabályrendelet 4. §-a értelmében a rendes hernyózárt mulasztó tulajdonosok vagy bérl-ők a mellett, hogy az általuk elmulasztott munkálat az ő költségükre hivatalból fog elrendeltetni, 25 frt erejéig a bejelentést mulasztó szomszadók pedig 10 frt erejéig fognak az elkövetett kihágásért büntetettini.

A kártekon rovarokat pusztító éneklő madarak kímélése különösen ajánlatik a lakosság figyelmébe. Arad, 1888. márczius hó 1-én.

Urbányi,
főkapitány.

1 61888 gazd.

Arlejtési hirdetmény.
A Zrinyi utca déli oldalait elromló gyalog-utnak faragott kövekkel való burkolásával és a szükséges átjárók kikövezésével kapcsolatos mun-kák elvállalása iránt f. évi márczius hó 6-ik napján d. e. 10 órakor árlejtést tart a gaz-dasági szék.

Kikiáltási ár 406 frt 58 kr. Bánatpénzül lete-dő a kikiáltási ár 10 százaléka készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésben részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli ár-lejtés megkezdése előtt nyujtandók be, s csak ak-kor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek és a költségvetés a gazdaságiszék elnökénél az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1888. évi febr. hó 28-án tartott üléséből.

Kiadta
Varjassy Lajos
aljegyző.

Dr. J. G. Popp udvari fogorvos	Dr. J. G. Popp udvari fogorvos	Dr. J. G. Popp udvari fogorvos	D. J. G. Popp udvari fogorvos
Dr. J. G. Popp udvari fogorvos	Anatherin-szájvíze 40 év óta a legkedveltebb száj- és fogkonzerválószert. Meg-gátolja a fogkő lerakódását, eltávolítja a száj kellemetlen szagát, felirissíti a foghust és elejét veszi a fogfájásnak. Ára a nagypalacsznak 1 frt 40 kr., a kisebbnek 1 frt, a legkisebbnek 40 kr.	Dr. J. G. Popp udvari fogorvos	Anatherin-fogpasztája, üvegtégelyekben. Elismeret szer a fogak tisztántartására, a száj felirissítésére és konzerválására. Ára 1 frt 22 kr.
Dr. J. G. Popp udvari fogorvos	Aromatikus fogpasztája, nagyon kedvelt a kellemesen habzó fogszappanok ba-rátai előtt. Kitűnő fogtisztító szer. Ára 35 kr.	Dr. J. G. Popp udvari fogorvos	fogport, a fogport kedvelők közt a legterjedtebb, melytől a fogak ragyogó fehérszint nyerne. Ára 63 kr.
D. J. G. Popp udvari fogorvos	fogtömője (Plombe), melylyel a használati utasítás szerint bárki önmaga tömő-szölheti ki odvas fogait. Ára 1 frt.	P. J. G. Popp udvari fogorvos	nővenyszappana a legkittünőbb pipere- és gyógyszerzappan, mindenféle bőrkittés-és foltok ellen. Ára 30 krajczár.

3717/1888.

Hirdetmény.
Az idei kutyaadónak a városi pénztárnál leendő kifizetésére, valamint az adó-jegyek kiváltására f. évi márczius 10-ike tüzetik ki záro^o határidőül.

Erről azok, kik városunk terüjéten kutyákat tartanak, az jdevonatkozó szabály-rendelet 15. §-ára való hivatkozással oly figyelmeztetés mellett értesítetnek, hogy a kutyaadónak a fennebb kitűzött határidő alatt le nem fizetése esetén az adóösszeg-nek kétszeresével fognak büntetettini.

Arad, 1888. évi febr. hó 25-én.

A városi tanács.